



European Federation of Foundations Contractors

Het nut van inschrijvingen via internet op funderingscontracten

De Europese Richtlijn bepaalt wanneer aanbestedingen via Internet (on-line) wel en niet zouden mogen worden gebruikt voor het verkrijgen van producten of diensten:

..Daarom moet in die bepalingen staan dat dergelijke elektronische veilingen alleen gebruikt mogen worden voor opdrachten voor werken, leveringen of diensten waarvan de specificaties nauwkeurig kunnen worden bepaald.

..dat elektronische veilingen niet gebruikt mogen worden voor die elementen van de inschrijvingen waarvoor een beoordeling van niet-kwantificeerbare elementen nodig is. Bijgevolg mogen elektronische veilingen niet gebruikt worden voor bepaalde opdrachten voor werken en bepaalde opdrachten voor diensten die betrekking hebben op intellectuele verrichtingen, zoals het ontwerpen van werken.

(Uittreksel uit: Richtlijn 2004/18/EG)

De EFFC gaat akkoord met deze uitspraken en is van mening dat het ontwerp en de constructie van funderingen vallen binnen de definitie van niet kwantificeerbare elementen die "geen onderwerp van aanbestedingen via internet" behoren te zijn.

Het is duidelijk dat sommige opdrachtgevers menen dat inschrijving via Internet aantrekkelijke administratieve besparingen oplevert, een kortere gunningperiode en doelmatig is als waarborg ter verkrijging van de laagste prijs door directe concurrentie zonder de noodzaak van langdurige onderhandelingen. Of dit het geval is in andere bouwsectoren staat ter bepaling aan cliënten en hun leveranciers.

De European Federation of Foundation Contractors heeft echter besloten, dat aanbestedingen via Internet gewoonlijk geen passende verwervingsmethode zijn voor funderingen en ieder die het nut van on-line inschrijvingen overweegt, moet het volgende in aanmerking nemen:

Voorwaardelijke Inschrijvingen: Het merendeel van funderingscontracten is complex. Grondcondities kunnen nooit met absolute zekerheid bekend zijn. Dit houdt een risico element in dat kan worden beperkt, maar nooit geheel opgeheven. De voorwaarden van het contract kunnen worden gebruikt als onderdeel van het beperkingproces, maar kunnen ook nieuwe risico's voor de aannemer invoeren. Juist daarom brengen onderhandelingen tijdens de aannemingsperiode discussie mee over de risico's en hoe deze dienen te worden verdeeld en wie ervoor gaat betalen. Omdat aannemers van funderingswerken onderling verschillen voor wat betreft de grootte en het soort van risico dat zij bereid zijn te aanvaarden, zijn aan de meeste inschrijvingen op één of andere wijze voorwaarden verbonden en dit zal tot uiting komen in het uiteindelijke bod. Eén van de fundamentele voorwaarden van inschrijving via Internet is dat alle deelnemers dienen te bieden onder dezelfde voorwaarden. Dit is gewoonlijk niet het geval bij funderingscontracten.

Ontwerp: Funderingscontracten houden vaak een grotere of kleinere hoeveelheid ontwerpwerk in voor aannemers. Aangezien de concurrentie fel is in de sector concurreren ondernemingen niet alleen in prijs maar ook op het gebied van deskundigheid in engineering en ervaring om goedkopere alternatieve oplossingen aan te bieden. Deze alternatieven bieden vaak beduidende overallbesparingen, met inbegrip van besparingen in opvolgende werkzaamheden die geeneel uitmaken van het funderingscontract. Een gepaste herziening en inpassing van deze alternatieven kan nooit tot stand komen op basis van de laagste kosten voor een overeenkomstige oplossing.

Economisch Meest Voordelige Aanbieding (EMAT): Goed gebruik bij gunningen houdt in de beoordeling van offertes op basis van EMAT principes, meer dan op basis van de prijs alleen. Het

gebruik van on-line offertes maakt dat alle deelnemers zich concentreren op de prijs en dat is niet gepast voor complexe funderingswerken.

Inschrijvingsprijs en Claims: Hoewel op het eerste gezicht het verkrijgen van de laagst mogelijke prijs voordelig mag lijken voor de opdrachtgever, kan de aannemer proberen om zijn winst terug te verdienen door claims en wijzigingen – resulterend in kostenoverschrijdingen, discussies en mogelijk vertragingen – of door verlaging van kwaliteit en/of veiligheid.

Oneconomische en Onverdedigbare Winsten: Gebruikers van inschrijving via Internet in de UK hebben beweerd dat “besparingen” hoger dan 30% zijn bereikt bij gebruik van Internet aanbestedingen. Aannemers van funderingswerken bereiken typisch resultaten van minder dan 5% vóór belastingaftrek. Verdere besnoeiing van deze winsten zal waarschijnlijk tot faillissementen van ondernemingen leiden en zal de investeringen in fabriek en machinerieën beperken, de beschikbare gelden voor onderzoek en ontwikkeling verminderen en de bronnen beschikbaar voor veiligheid en training beperken.

Inschrijvers Gedrag: Onderzoekers in Duitsland hebben hun bezorgdheid uitgesproken dat de gebruikmakers van aanbestedingen via Internet een gokkersgedrag kunnen vertonen of beoordelingsfouten maken die zouden kunnen resulteren in onrealistisch lage aanbiedingen (leidend tot boven aangegeven problemen).

Concurrentie tussen Aannemers: De concurrentie van funderingsspecialisten is een bijzonder belangrijk punt. Als de funderingen eenmaal in de werkzaamheden zijn opgenomen, zal het moeilijk, zo niet onmogelijk en zeker kostbaar zijn, om fouten te herstellen. De gevolgen van bezwijken van een fundering zijn waarschijnlijk catastrofaal. Daarom is het van groot belang dat opdrachtgevers vertrouwen hebben in de aannemer die het werk uitvoert – en de meeste betrouwbare aannemers kunnen zich niet permitteren dat hun integriteit in gevaar wordt gebracht door een Internet inschrijvingswedstrijd met concurrenten.

Verhoudingen tussen Opdrachtgevers en Aannemers: Het gebruik van een Internet inschrijving verkleint de gelegenheid voor een gezamenlijke benadering bij de oplossing van problemen en een op prijs gebaseerde besluitvorming. Gelegenheden voor serieuze kostenbesparingen kunnen verloren gaan en de waarschijnlijkheid van discussies neemt toe.

Transparantie: Tot heden heeft ervaring geleerd dat dit een hoofdzaak is voor EFFC leden, omde volgende redenen:

- Indien het contract zal worden aangegaan met gebruikmaking van EMAT principes, kent de inschrijver de belasting die zal worden geheven op zijn eigen bod, maar is niet bekend met de belasting die zal worden geheven op het bod dat op dat moment als laagste op het scherm is verschenen;
- Opdrachtgevers worden ervan verdacht “spookbieders” te introduceren om de prijs omlaag te halen;
- De aanbesteding kan plaats hebben door vergelijking van aanbiedingen die in feite totaal verschillend zijn om de volgende redenen:
 - afwijkingen in contractvoorwaarden kunnen zijn overeengekomen met de opdrachtgever
 - veiligheidsfactoren zijn in de Geotechniek subjectiever dan in bouwkundige elementen en kunnen tussen de inschrijvers onderling verschillen
 - ontwerp oplossingen kunnen onvergelijkbaar zijn

Om alle bovengenoemde redenen hebben EFFC leden hun afkeer uitgedrukt om deel te nemen aan aanbestedingen via Internet. Opdrachtgevers dienen een besluit om volgens deze methode aanbiedingen te vragen zorgvuldig af te wegen en zich in het bijzonder af te vragen of:

- bepaalde, overigens geschikte aannemers zouden kunnen weigeren deel te nemen aan het inschrijvingsproces
- zij in staat zullen zijn om de meest geschikte aannemer te onderkennen aan het eind van de inschrijving

- deze methode van aanbesteding niet zal beletten dat zich goede lange termijn relaties ontwikkelen die voor beide partijen voordelig zijn en de levensvatbaarheid en de technische ontwikkeling van de funderingsindustrie ondersteunen

EFFC

oktober 2005

* Volledige tekst van de aanhef paragraaf 14 van de richtlijn:

‘Aangezien het gebruik van de techniek van elektronische veilingen waarschijnlijk zal toenemen, moeten voor dergelijke veilingen een communautaire definitie en specifieke voorschriften worden opgesteld om ervoor te zorgen dat zij volledig in overeenstemming werken met de beginselen van gelijke behandeling, niet-discriminatie en transparantie. Daarom moet in die bepalingen staan dat dergelijke elektronische veilingen alleen gebruikt mogen worden voor opdrachten voor werken, leveringen of diensten waarvan de specificaties nauwkeurig kunnen worden bepaald. Dat kan met name het geval zijn voor terugkerende opdrachten voor leveringen, werken en diensten. Met datzelfde oogmerk zal het ook mogelijk zijn om in elk stadium van de elektronische veiling de rangorde van de inschrijvingen te bepalen. Het gebruik van elektronische veilingen stelt de aanbestedende diensten in staat de inschrijvers te verzoeken nieuwe, lagere prijsoffertes te doen, en wanneer de opdracht gegund wordt aan de inschrijver met de voordeligste inschrijving kunnen ook andere elementen van de inschrijvers dan de prijs worden verbeterd. Om ervoor te zorgen dat het transparantiebeginsel wordt nageleefd, mogen elektronische veilingen alleen gebruikt worden voor die elementen die elektronisch en zonder tussenkomst en/of beoordeling van de aanbestedende dienst geëvalueerd kunnen worden, d.w.z. alleen kwantificeerbare en in cijfers of percentages uitdrukbare elementen. Daar staat tegenover dat elektronische veilingen niet gebruikt mogen worden voor die elementen van de inschrijvingen waarvoor een beoordeling van nietkwantificeerbare elementen nodig is. Bijgevolg mogen elektronische veilingen niet gebruikt worden voor bepaalde opdrachten voor werken en bepaalde opdrachten voor diensten die betrekking hebben op intellectuele verrichtingen, zoals het ontwerpen van werken.’